

Suggesties voor volksuniversiteiten

Cursussen voor laaggeschoolde mensen

Op 20 maart 2007 heb ik gesproken in het bestuurdersoverleg van de Brabantse volksuniversiteiten. Hierin werd mij duidelijk dat de Brabantse volksuniversiteiten onderling sterk verschillen in de mate waarin zij georganiseerd zijn en hun aanbod afstemmen op laaggeschoolde mensen. De bestuurders gaven aan vooral concrete suggesties te willen hebben over welk aanbod voor laaggeschoolde mensen interessant is.

Net als voor middelbaar en hoger opgeleide mensen geldt voor laaggeschoolde mensen dat hetgeen zij interessant vinden, vooral afhangt van hun persoonlijke situatie:

- hun dagelijkse bezigheden (werk, zorg, vrijwilligerswerk, opvoeding);
- hun hobby's, van fotograferen tot TV-kijken;
- hun toekomstperspectief: wat wil ik over een half jaar kunnen, waar wil ik over een paar jaar staan.

Er zijn dus niet zomaar wat cursussen aan te wijzen die voor veel laaggeschoolde mensen interessant zijn. Wel kan ik voor u enkele lessen trekken uit onze ervaringen met de leerbon: welke cursussen kiezen mensen dan? Dan kiezen ze natuurlijk uit een bestaand cursussenaanbod, terwijl mensen natuurlijk ook wensen kunnen hebben waarvoor geen/nauwelijks cursussen bestaan. Daarom doe ik nog enkele suggesties voor cursussen die voor laaggeschoolde mensen interessant kunnen zijn, en waaraan u mogelijk al wel hebt gedacht (of al geeft), maar misschien ook niet.

Lessen uit de leerbon

Gedurende vier maanden (september tot en met december 2006) heeft de Provincie Noord-Brabant de leerbonnencampagne uitgevoerd, waarbij laaggeschoolde volwassenen voor maximaal € 250,- een cursus konden volgen. Zij waren vrij in de keuze welke cursus ze waar gingen volgen. Omdat op dit moment de eindevaluatie nog niet is opgemaakt (nog niet alle aanvragers hebben hun keuze gemaakt); daarom ga ik uit van de tussentijdse rapportage van 29 januari 2007 (1.540 leerbonnen), die ook te vinden is op www.kennisismeedoen.nl.

De 'leerbonners' kiezen voor de volgende cursussen:

- 35% heeft betrekking op het gebruik van de computer;
- 16% heeft betrekking op het aanleren van een taal, zoals Engels en Spaans;
- 13% betreft administratieve of financiële cursussen;
- 7% betreft medische of verzorgende cursussen.

Van de leerbonners gaat 17% naar de volksuniversiteit. Dat is best aardig afgezet tegen het aantal mensen dat kiest voor een ROC (9%) of welzijnsinstelling/buurthuis/wijkcentrum (15%). De meeste leerbonners kiezen overigens voor een cursus bij een particulier instituut (30%) of voor thuisstudie (27%).

Suggesties

Ik wil wel wat suggesties voor cursussen doen, die misschien voor bepaalde groepen laaggeschoolde mensen interessant kunnen zijn. Daarbij teken ik aan dat niet alleen de inhoud (en vorm) van de cursus van belang is, maar natuurlijk ook de manier van werven:

- 'Doe meer met je geld' voor mensen met weinig inkomen: tips en trucs om te budgetteren, goedkoop te shoppen, gebruik van www.marktplaats.nl, bijzondere

regelingen (bijzondere bijstand bijvoorbeeld), etc. Je zou in zo'n cursus ook een creatieveling met een laaginkomen kunnen inschakelen, om te laten zien hoe hij/zij het doet. Voor zo'n soort cursus wil de gemeente misschien wel de kosten dekken (vanuit het armoedebeleid bijvoorbeeld), zodat de cursisten gratis mee kunnen doen. Zoek hierbij vooral ook de samenwerking met de welzijnsinstelling;

- 'Klussen in en om huis' voor vooral (alleenstaande) vrouwen: hoe repareer ik een lekkende kraan, hoe zorg ik ervoor dat het licht het doet, etc. Je zou hierbij de dingen waar de cursisten zelf tegenaan lopen als uitgangspunt kunnen nemen. Je zou een deel van de lessen bij de mensen thuis kunnen geven (als je een kleine groep hebt);
- 'Apparaat aan de praat' voor a-technische mensen: hoe installeer ik mijn DVD-speler, hoe werkt een i-pod, hoe krijg ik de foto's van mijn digitale fotocamera af, etc. De cursisten kunnen dan zelf hun (kleinere) apparaten meebrengen, zodat lessen aan de hand hiervan gegeven kunnen worden. Dus ga niet met één apparaat (zoals de digitale fotocamera) de diepte in, maar zoek de breedte op;
- 'Leiding geven (aan kinderen)' voor ouders: naar kinderen luisteren, met kinderen praten, kinderen sturen, etc. Kortom 'communiceren met kinderen', maar dan met een andere naam. Zoek de samenwerking met het consultatiebureau of de basisschool;
- 'Praat mee' of 'Laat je stem horen' (dus een variant op de 'assertiviteitscursus'): hoe zorg je ervoor dat jouw stem gehoord wordt, dat je invloed hebt? Zodat men rekening met jou houdt, zonder dat je ruzie krijgt. Bijvoorbeeld op het werk of in de buurt;
- 'WerkZat' of een alternatief daarop: hoe kom ik aan een (nieuwe) baan, wat wil en wat kan ik, wat heb ik nodig? Daar heeft de gemeente misschien ook wel wat geld voor over, vanuit de afdeling Werk & Inkomen. Zoek hiervoor samenwerking met het CWI;
- 'Creatief in huis': hoe kan ik op een goedkope manier mijn huis leuk en sfeervol inrichten? Waar kan ik (goedkope) spullen halen, welke kleuren passen bij elkaar, waar zet ik wat neer, hoe regel ik de verlichting, etc. Noem het ook vooral geen 'binnenhuisarchitectuur';
- 'Eet lekker en gezond (en val ook nog af)' of 'Sonja in huis' of 'Een frietje mag best wel' (dus noem het geen 'voedingsleer' of zo): wat heb ik nodig, wat kan ik beter niet al te veel eten, hoe beheers ik mijn impulsen, hoe doe ik boodschappen, etc.

Werk gericht (voor specifieke cursussen en niet in algemene zin) en daar waar de doelgroep is. Dus hang een poster voor een bepaalde cursussen op in bijvoorbeeld de snackbar, bij de huisarts, op de basisschool of het consultatiebureau. Zoek voor bepaalde cursussen de samenwerking met de welzijnsinstelling, basisschool of apparatenwinkel (Expert, BCC of zo) om samen een cursus te organiseren en/of samen te werven. Schakel de huidige cursisten in als promotor, zodat ze in hun eigen familie- of vriendenkring bepaalde cursussen onder de aandacht brengen. Wellicht is het aardig om de huidige (vermoedelijk) laaggeschoolde cursisten eens te bevragen wat ze – in het licht van hun dagelijkse bezigheden en hobby's – tegenaan lopen en wat ze nog wel eens zouden willen leren. Niet schriftelijk, maar mondeling, bijvoorbeeld aan het einde van een cursus.

Tot slot

Vanuit 'Kennis = Meedoen' hebben we geen pasklare oplossingen om laaggeschoolde volwassenen te werven om te leren. Dat is vooral een kwestie van creativiteit: dingen anders willen proberen. En daarover willen we best verder meedenken.

28 maart 2007

Campagneteam 'Kennis = Meedoen'

Henny Ketelaar